

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **U. R., s. r. o., K., B.**, IČO: X., zast. JUDr. D. K., advokátkou, K., B., proti žalovanému: **B. & P., a. s., R., K.**, IČO: X., zast. C. & Č., s. r. o., R., K., IČO: X. **o určenie, že pohľadávka žalovaného vo výške 1 933 023,04 eur sa nepovažuje za zistenú**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. 03. 2011, č. k. 52Cbi/25/2007-193, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. 03. 2011, č. k. 52Cbi/25/2007-193 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal žalovanému zaplatiť trovy konania vo výške 1 195,56 eur na účet jeho právneho zástupcu.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 09. 07. 2007 domáhal proti žalovanému určenia, že pohľadávka žalovaného vo výške 1 933 023,04 eur sa nepovažuje za zistenú.

Vo vyrovnávacom konaní V55/7/2004 si žalovaný ako veriteľ uplatnil pohľadávku proti žalobcovi ako dlžníkovi vo výške 1 933 023,04 eur ako nezaplatený zostatok istiny – odplaty za prevod obchodného podielu a vyčíslenej zmluvnej pokuty vo výške 1,5 % mesačne

titulom záväzku obsiahnutého v notárskej zápisnici č. N656/2003, Nz55088/2003. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 55V/7/2004 zo 06. júna 2007 určil dlžníkovi U. R., s. r. o., B. lehotu 30 dní na uplatnenie popretej pohľadávky vo výške 1 933 023,04 eur proti veriteľovi B. & P., a. s., K. na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Krajský súd žalobcovi oznámil, že ako dlžník poprel pohľadávku veriteľa, a preto mu súd na základe ust. § 59 ods. 5 ZKV určil lehotu 30 dní na uplatnenie popretej pohľadávky proti veriteľovi, a to na súde, ktorý potvrdil vyrovnanie dlžníka. Ak dlžník určenú lehotu nedodrží, zabezpečená suma bude uvoľnená v prospech veriteľa. V odôvodnení opravného uznesenia krajský súd uviedol, že z podania veriteľa B. & P., a. s., K. zo dňa 15. 05. 2007 a následne z prihlášky tohto veriteľa do vyrovnania zistil, že veriteľ si uplatnil proti dlžníkovi pohľadávku vo výške 1 933 023,04 eur vyplývajúcu z notárskej zápisnice, ktorá je v zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku exekučným titulom a dlžníkom popretá pohľadávka je tak pohľadávkou vykonateľnou.

Žalovaný namietal, že žalobca nemá v konaní naliehavý právny záujem na podaní svojej žaloby s poukazom na ust. § 59 ods. 5 ZKV, ako aj § 80 písm. c/ O. s. p. s odôvodnením, že § 59 ods. 5 ZKV odkazuje na uplatnenie práva podľa ustanovení osobitného zákona (poznámka č. 6 pod obsahom § 59 ZKV), t. j. § 80 písm. c/ O. s. p., ktorý v súlade so zákonom pri podaní takejto žaloby musí osvedčiť naliehavý právny záujem. Súd sa s tvrdením žalovaného, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby nestotožnil, pretože žalobcovi bola súdom určená lehota 30 dní na uplatnenie popretej pohľadávky vo výške 1 933 023,04 eur proti žalovanému ako veriteľovi vo vyrovnanom konaní a uvedená lehota bola žalobcovi určená práve na základe ust. § 59 ods. 5 ZKV, podľa ktorého ak je popretá pohľadávka vykonateľná, súd určí dlžníkovi lehotu na uplatnenie práva podľa ustanovení osobitného zákona. Je pravdou, že poznámka k uvedenému paragrafu odkazuje na ust. § 80 písm. c/ O. s. p., avšak naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby predstavuje už samotné ust. § 59 ods. 5 ZKV. Na podanie takejto žaloby bol žalobca vyzvaný súdom a z uvedeného je zrejmé, že naliehavý právny záujem na podanie takejto žaloby žalobca má. S odkazom na § 10 písm. c/ O. s. p. vyplýva, že sa jedná o určovaciu žalobu.

Žalobca žiadal, aby sa súd prejudiciálne zaoberal otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej Ing. C. S. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom.

Súd vychádzal s ust. § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2 Obč. zák. a uzavrel, že ak pôvodný veriteľ postúpenie pohľadávky dlžníkovi už oznámil, ten už nemôže požadovať od nového veriteľa, aby preukazoval zmluvu o postúpení a je povinný mu plniť. Prípadná neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky nemá vplyv na právne postavenie dlžníka.

Pokiaľ žalobca poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1ObdoV/13/2005, podľa ktorého platne postúpená môže byť iba existujúca pohľadávka súd uvádza, že doteraz žalobca nepredložil dôkazy o tom, že by pohľadávka, ktorá bola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky nebola existujúcou pohľadávkou. Podľa notárskej zápisnice N656/2003, Nz55088/2003 z 02. 07. 2003 žalobca ako osoba povinná vyhlásil, že dňa 02. 06. 2003 uzavrel ako nadobúdateľ s osobou oprávnenou ako prevodcom – zmluvu o prevode obchodného podielu spoločnosti S., spol. s. r. o., B. Osoba povinná vyhlásila, že dňa 03. 06. 2003 uzavrela s osobou oprávnenou Dohodu o výplate obchodného podielu, na základe ktorej sa osoba povinná zaviazala uhradiť osobe oprávnenej dohodnutú výšku prevádzaného obchodného podielu spoločnosti S., s. r. o., B. a zároveň sa zaviazala v súlade s vyššie uvedenou dohodou, že v prípade, že nezaplatí jednotlivé splátky v dohodnutej výške osobe oprávnenej riadne a včas v dohodnutých termínoch, zaväzuje sa osobe oprávnenej zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 1,5 % z dlžnej sumy mesačne počnúc prvým dňom splatnosti až do zaplatenia. Osoba povinná vyhlásila, že tento svoj dlh opísaný v celkovej výške 3 488 680,87 eur (105 100 000,-Sk) v plnom rozsahu čo do výšky, dôvodu a základu uznáva a tento sa zaväzuje zaplatiť osobe oprávnenej v dohodnutých termínoch uvedených v čl. I tejto notárskej zápisnice.

Vychádzajúc z ust. § 41 ods. 2 písm c/ Exekučného poriadku súd uzatvára, že notárska zápisnica, ktorú spisuje notár môže byť taktiež titulom, na základe ktorého môže exekútor vykonávať exekúciu. Nie je teda v zásade potrebné, aby veriteľ (oprávnený) sa predtým, než navštívi súdneho exekútora s notárskou zápisnicou v rukách, obrátil so svojim nárokom na súd. Podstatou tejto notárskej zápisnice je to, že dlžník vyhlási, že splní určitý presne špecifikovaný dlh do určitého dátumu a zároveň vysloví, že ak by k splneniu tohto záväzku nedošlo, dáva výslovný súhlas s vykonateľnosťou tejto zápisnice, teda s exekúciou. Pri nesplnení povinnosti, na ktorú sa dlžník zaviazal, môže veriteľ túto notársku zápisnicu predložiť exekútorovi spolu s návrhom na vykonanie exekúcie.

Uvádza, že výlučne v dôsledku právneho úkonu povinného, ktorý je vzhľadom na svoj cieľ a účel procesnej povahy, sa z notárskej zápisnice stáva exekučný titul, ktorému zákon priznáva rovnaké právne účinky, aké priznáva vykonateľnému rozhodnutiu súdu. Odvoláva sa pritom na názor vyslovený v náleze ÚS SR sp. zn. 1 ÚS 5/2000.

Na tomto základe súd uzavrel, že v tomto konaní nemôže preskúmať platnosť exekučného titulu, t. j. predmetnej notárskej zápisnice. Je nesporné, že účastníci právneho úkonu – notárskej zápisnice súhlasili s tým, aby sa nimi riadne podpísaná notárska zápisnica stala exekučným titulom. Z uvedeného dôvodu súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca. Odôvodnil ho dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 písm b/, c/, d/ a f/ O. s. p. Navrhol rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd jeho návrhu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania. Považuje rozsudok za neprekúmateľný.

Súdu 1. stupňa vytyka, že pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť, že zmluva o prevode obchodného podielu z 02. 06. 2003, rovnako ako dohoda o odplate za prevod obchodného podielu z 03. 06. 2003 medzi Ing. S. a spoločnosťou U. R. s. r. o. – žalobcom sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi v zmysle § 39 v spojení s § 37 Obč. zák. napriek tomu, že súdu predložil rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. 05. 2010 sp. zn. 5Cdo 99,100,101/2009, ktoré neplatnosť konštatuje. Uvádza, že súd ho v odôvodnení ani nespomenul.

Tvrdí, že zmluva o odplate bola neoddeliteľnou súčasťou spornej notárskej zápisnice.

Uvádza, že súd sa nezaoberal námietkou žalobcu, najmä v jeho podaní z 27. 02. 2011, podľa ktorej uznať možno len platný záväzok a že mu žiaden platný záväzok voči Ing. S. nevznikol, teda v čase spísania notárskej zápisnice ani neexistoval. Tvrdí, že sa s touto námietkou súd bol povinný vyrovnáť vzhľadom na vyvrátiteľnú domnienku dlhu založenú na uznaní dlhu a vznesenú námietku jeho neexistencie.

Tvrdí, že iba súd má právo, a to práve v tomto konaní vzhľadom na vznesenú spomenutú námietku žalobcu, skúmať a posúdiť aj existenciu či neexistenciu záväzku obsiahnutého v notárskej zápisnici, podľa hmotnoprávných ustanovení, (nie len podľa

procesného práva ako to súd urobil v napadnutom rozhodnutí). Poukazuje a odvoláva sa na ust. § 558 Obč. zák., ktoré je založené na vyvrátiteľnej domnienke existencie dlhu a z ust. § 39 v spojení s § 37 Obč. zák. vyvodzuje povinnosť súdu z úradnej povinnosti, teda aj bez vnesenej námietky, vždy danosť absolútnej neplatnosti právneho úkonu skúmať.

Podľa jeho mienky dohoda uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom k vykonateľnosti nepredstavuje prekážku, ktorá by bránila súdu skúmať danosť hmotnoprávneho podkladu tejto dohody ako prejudiciálnu otázku. Považuje danosť exekučného titulu v notárskej zápisnici za prakticky vylučujúci vznik sporu, v ktorom by sa tzv. oprávnená osoba domáhala preskúmania veci z hľadiska hmotného práva.

Poukazuje na právoplatný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 10. 2008 sp. zn. 12Co 154/2008, v ktorom tento rozhodol o neplatnosti zmlúv o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam práve na základe absolútnej neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, pričom dovolanie v tomto konaní Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol rozsudkom zo dňa 19. 05. 2010 sp. zn. 5Cdo 99,100,101/2009.

Pokiaľ súd v odôvodení uvádza, že žalobca doteraz nepredložil dôkazy o tom, že by pohľadávka, ktorá bola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky nebola existujúcou pohľadávkou namieta, že v spise je založená zmluva o prevode obchodného podielu, dohoda o odplate za prevod a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. 06. 2010. Popiera tiež, že by sa v žalobe domáhal preskúmania platnosti exekučného titulu. Uvádza, že žiadal, aby súd posúdil, či žalovanému, resp. postupcovi Ing. S. vznikol právny dôvod na zaplatenie pohľadávky voči žalobcovi, právo na zaplatenie odmeny za prevod obchodného podielu podľa hmotného práva, ktorú však súd vôbec neposúdil.

Podaním došlým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 22. 07. 2011 doplnil žalobca svoje odvolanie o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 283/2010 zo dňa 20. 06. 2011 a Ústavného súdu III ÚS 375/2010 zo dňa 05. 10. 2010, ktoré podľa neho súvisia s vecou.

Čo do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 283/2010 zdôrazňuje, že najvyšší súd opakovane potvrdil vo svojom rozhodnutí v rámci posudzovania

prejudiciálnej otázky absolútnu neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu uzatvorenú 02. 06. 2003 medzi Ing. C. S. ako prevodcom a spoločnosťou U. R., ako nadobúdateľom.

Pokiaľ ide o uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, poukazuje na to, že ústavný súd odmietol sťažnosť Ing. C. S. vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a jednomyseľne dospel k záveru, že je dôvodné.

Z obšírneho odvolania žalobcu a jeho doplnenia vyplýva, že podstatou jeho odôvodnenia je námietka, že súd 1. stupňa nevyhovel jeho žiadosti, aby sa ako prejudiciálnou otázkou zaoberal otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej Ing. C. S. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom.

Súd odôvodnil svoj postup na str. 10 úsudkom že, „ak pôvodný veriteľ postúpenie pohľadávky dlžníkovi už oznámil, ten už nemôže požadovať od nového veriteľa aby preukazoval zmluvu o postúpení a je povinný mu plniť. Prípadná neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky nemá vplyv na právne postavenie dlžníka.“ S odvolaním sa na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 5/2000 v závere jeho citácie uvádza „zákon nerozlišuje medzi exekučnými titulmi z hľadiska toho, či mu predchádzalo alebo nepredchádzalo preskúmanie veci súdom z hľadiska hmotného práva. V tomto zmysle notárska zápisnica ako vykonateľný exekučný titul požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu.“ Na tomto základe potom súd 1. stupňa uzavrel, že súd v tomto konaní nemôže preskúmať platnosť exekučného titulu, t. j. predmetnej notárskej zápisnice.

Odvolací súd nepovažuje uvedený postup súdu 1. stupňa vzhľadom na žalobcom predložené rozhodnutia za správny.

Žalobca v konaní žiadal, aby sa súd prejudiciálne zaoberal otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej Ing. C. S. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom. Súd 1. stupňa konštatoval, že žalobca nepredložil dôkazy o tom, že by pohľadávka, ktorá bola predmetom zmluvy o postúpení nebola existujúcou pohľadávkou. V súvislosti s dokladmi,

ktoré žalobca predložil v odvolacom konaní, treba ako prejudiciálnu otázku skúmať platnosť základných zmlúv, či bol postúpená existujúca pohľadávka, nakoľko rozhodnutia predložené žalobcom nie sú právoplatné, ale závery v nich vyslovené túto otázku vyvolávajú.

Z obsahu podanej žaloby navyše vyplýva, že žalobca už v nej tvrdil neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu neplatnosti dohody o odplate za prevod Obch. podielu uzavretej dňa 03. 06. 2003 medzi žalobcom ako nadobúdateľom obchodného podielu a Ing. S. ako prevodcom obchodného podielu. Vychádzajúc z tejto skutočnosti spochybnil aj pravdivosť obsahu notárskej zápisnice spísanej dňa 02. 07. 2003 čo do označenia Ing. S. za osobu oprávnenú, ktorá má peňažnú pohľadávku voči osobe povinnej U. R., s. r. o.

Súd 1. stupňa založil svoje rozhodnutie na zistení, že v notárskej zápisnici dáva povinný výslovný súhlas povinnej osoby s exekúciou. Neskúmal však, hoci to žalobca namietal už v žalobe, či prejav vôle povinnej osoby bol v súlade s ust. § 37 Obč. zák. Je nesporné, že žalobca sa odvolával len na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Súd pri hodnotení prejavu vôle, teda vysloveného súhlasu povinnej osoby s exekúciou mal vziať do úvahy aj § 37 ods. 2 Obč. zák., ktorý ustanovuje, že právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatné.

Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky v zmysle § 524 Obč. zák. je nesporné, že postúpiť možno len existujúcu pohľadávku. Teda pohľadávku, ktorá sa zakladá na neplatnej zmluve o prevode obchodného podielu, nemožno postúpiť, pretože platne nevznikla.

Na tomto základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h / O. s. p. zrušil a vec mu v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní a novom rozhodnutí súd 1. stupňa vezme do ohľadu zásadné námietky a tvrdenia žalobcu v jeho odvolaní v zmysle aj dodatočne predložených rozhodnutí.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne súd 1. stupňa v novom rozhodnutí aj o náhrade trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 15. novembra 2011

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Helena Farkašová